Dosarul nr. 2-22016232-05-2a-19072023

Prima instanță: Judecătoria Cahul, sediul Cantemir
Judecător: Victoria Bogomolova

CURTEA DE APEL SUD

D E C I Z I E
În numele Legii

21 mai 2026 **municipiul Cahul**

Completul de judecată al Curții de Apel Sud
Având în componența sa
Președintele completului de judecată, judecător Evgheni BANCOV
Judecătorii Andrei SCRIPCENCO și Inga GORLENCO
Grefier Margarita FLOCEA

a examinat în ședință publică în ordine de apel, apelul declarat de avocatul Babenco Valeriu în interesele Elenei Botnari, împotriva hotărârii Judecătoriei Cahul, sediul Cantemir din 13 martie 2023, pronunțată în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Primăria satului Lărguța raionul Cantemir către Botnari Elena și Botnari Serghei, intervenientul accesoriu DASPF Cantemir cu privire la decăderea din drepturile părintești față de copii minori,

C O N S T A T Ă :

Circumstanțele cauzei.

Argumentele reprezentantului reclamantei Primăria satului Lărguța, raionul Cantemir, Dogaru Viorel potrivit cererii de chemare în judecată.

La data de 02 februarie 2022 reprezentantului reclamantei Primăria satului Lărguța, raionul Cantemir, Dogaru Viorel a depus în Judecătoria Cahul, sediul Cantemir cerere de chemare în judecată împotriva Elenei Botnari și Botnari Serghei, intervenient accesoriu Direcția Asistență Socială și Protecție a Familiei Cantemir cu privire la decăderea din drepturile părintești.

În motivarea acțiunii s-a indicat că, familia Botnari se află la evidența Autorității Tutelare Locale Lărguța din luna aprilie 2021 când familia a venit cu traiul în satul Lărguța. Botnari Elena împreună cu copii au viza de reședință în *****. În satul Lărguța nu au locuință proprie. Au închiriat o casă micuță în stare deplorabilă pe care intenționează să o procure și pentru care achite rate după posibilitate.

Relatează că, familia a fost monitorizată de către autoritatea tutelară locală, formată din asistent social comunitar și asistent medical. În perioada aprilie-ianuarie a fost monitorizată familia și au fost întreprinse diferite acțiuni pentru susținerea integrității familiei, însă aceste acțiuni nu au avut rezultat deoarece părții minorilor au continuat să consume alcool și nu și-au respectat obligațiunile părintești.

Indică că, mama Botnari Elena totalmente nu-şi onorează atribuțiile părintești, ultima manifestă neglijare emoțională, a igienei şi nu își supraveghează copiii. La data de 07 11.2021, Botnari Serghei a stropit-o cu diluant pe soția Botnari Elena, însărcinată în a 9-a lună și i-a dat foc în fața copiilor minori. De atunci şi până în timpul de față, acesta se află în detenție. Fiul, ***** este dispărut de acasă de la sfârșitul lunii noiembrie şi nici până în prezent nu se cunoaște locul aflării acestuia, iar părinții nu-şi dau interesul pentru a afla locul aflării minorului. Acesta nu este la prima abatere de acest gen, în trecut a mai dispărut de acasă pe perioade destul de îndelungate, iar când revenea acasă, motiva că a fugit din motiv că părinții consumă alcool şi devin violenți. ***** nu frecventează școala din clasa a 6-a şi refuză să o frecventeze. A fost dispusă luarea copiilor din familie din motiv că*****se afla în stradă nesupravegheat, iar micuțul ***** se află în locuință îmbrăcat în haine groase chiar dacă în casă era cald. Consideră că există pericol iminent pentru viața și sănătatea copiilor, pârâții Botnari Elena şi Botnari Serghei nu manifestă responsabilitate şi interes față de educația şi dezvoltarea copiilor.

Solicită reclamanta decăderea din drepturile părintești a pârâților, Botnari Elena, născută la ***** și Botnari Serghei, născut la *****, față de copiii *****, născut la *****, *****, născut la ***** și *****, născut la *****.

Poziția instanței de fond.

Prin hotărârea Judecătoriei Cahul, sediul Cantemir din 13 martie 2023 a fost admisă cererea de chemare în judecată înaintată de Primăria satului Lărguța, raionul Cantemir către Botnari Elena, Botnari Serghei intervenient accesoriu DASPF Cantemir cu privire la decăderea din drepturile părintești.

S-a decăzut Botnari Elena, IDNP ***** și Botnari Serghei, IDNP ***** din drepturile părintești în privința copiilor minori *****, născut la *****, *****, născut la *****, ***** născut la *****.

Solicitarea și argumentele apelantei Botnari Elena, prin intermediul avocatului Valeriu Babenco.

Invocând dezacordul cu soluția primei instanțe, la 17 martie 2023 Botnari Elena, prin intermediul avocatului Valeriu Babenco a depus apel, împotriva hotărârii Judecătoriei Cahul, sediul Cantemir din 13 martie 2023, prin care a solicitat casarea hotărîrii Judecătoriei Cahul, sediul Cantemir din 13 martie 2023, rejudecarea cauzei, cu emiterea unei noi hotărîri, prin care să se respingă ca nemotivată acţiunea formulată de Primăria satului Lărguța raionul Cantemir privind decăderea din drepturile părinteşti în partea ce ține de pretențiile față Botnari Elena.

Ulterior, la data de 02 august 2023 reclamanta Botnari Elena, prin intermediul avocatului Valeriu Babenco a depus cerere de apel motivată și a invocat că, reclamațiile aduse în parte pîrîtei Botnari Elena nu sunt întemeiate și nu au bază probantă, de facto cel care urmează de a fi lipsit de drepturile părinteşti este doar Botnari Sergiu, deoarece acesta a comis abateri de caracter penal în familie şi în prezența minorilor, pînă la detenție a dus un mod de viață amoral totodată împiedicând-o pe Botnari Elena să-şi exercite atribuțiile părinteşti ca mamă. În astfel de condiții pretinsele acuzații aduse Elenei Botnari, nu au un caracter notoriu şi nu pot fi puse la baza privării din drepturile părintești. Actele prezentate de partea intimată nu constituie, în sine, probe, fapte bazate pe circumstanțe din care ar rezulta un pericol iminent pentru viața şi sănătatea copiilor.

Consideră că motivele invocate de către Primăria satului Lărguța raionul Cantemir nu şi-au găsit confirmare în parte ce ține de decăderea din drepturile părintești a pîrîtei Botnari Elena.

Termenul de exercitare a apelului.

Conform art. 362 alin. (1) Cod de procedură civilă *Termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărîrii, dacă legea nu prevede altfel.*

În speță s-a stabilit că, dispozitivul hotărârii Judecătoriei Cahul, sediul Cantemir a fost pronunțat la 13 martie 2023, iar cererea de apel nemotivată a fost depusă de avocat la 17 martie 2023, cu respectarea termenului legal de 30 zile de declarare a apelului. Prin urmare se constată că apelul a fost depus în termen.

Procedura de citare a fost legal executată.

Reprezentantul apelantei, avocatul Puică Sergiu în ședința de judecată în instanța de apel a susținut cererea de apel pe motivele invocate de fapt și de drept și a solicitat să fie admis în modul formulat. Reclamanta recunoaște faptul că în perioada 2021-2022, condițiile de trai în satul Lărguța raionul Cantemir erau insuportabile, faptul că ultima, periodic, mai servea băuturi alcoolice și faptul că au fost probleme cu băiatul *****, care la moment este încarcerat în penitenciarul Leova. Deși se duceau discuții cu minorul *****, ultimul mereu fugea de acasă. Recunoaște faptul că, soțul Botnari Serghei deseori a folosit violența împotriva ei, iar în luna noiembrie 2021 a stropit-o cu soluție pe față și i-a dat foc. Explică că condițiile insuportabile din familie au determinat-o pe Botnari Elena să consume alcool. În prezent Botnari Elena și-a schimbat modul de viață, timp de cîțiva ani a fost plecată peste hotarele țării la muncă, a strîns bani pentru a cumpăra o casă. A divorțat de Botnari Serghei, în prezent nu mai exisă pericolul real din partea fostului soț care este închis în penitenciar. Botnari Elena nu mai consumă alcool de 4 ani, dorește să-și exercite crească copii și să își exercite drepturile de mamă. Cu toate că copilul ***** a fost luat din familie cînd ultimul avea vîrsta de 2 luni, acum Botnari Elena, în calitate de mamă, are dreptul de a-și crește și educa copilul, de a se bucura de succesele acestuia. Copilul are dreptul să-și cunoască părinții, cu atît mai mult mama. La moment, Botnari Elena locuiește în ***** într-o casă, în baza unui contract de locațiune, în condiții bune de trai, dorește să se angajeze la muncă.

Apelanta Botnari Elena în ședința instanței de apel a susținut cerea de apel cît și discursul avocatului. A menționat că deja de 4 ani nu mai consumă alcool, a cumpărat o casă, dorește să se angajeze oficial în municipiul Cahul.

Reprezentantul intimatului Primăriei satului Lărguța, Dogaru Viorel în ședința instanței de apel a solicitat respingerea apelului, invocînd că nu este nici o certitudine că Botnari Elena și-a schimbat modul de viață și nu mai prezintă pericol pentru minori.

Intervenientul accesoriu STAS Cantemir Frumusachi Adriana, în ședința instanței de apel a susținut în totalitate hotărîrea Judecătoriei Cahul, sediul Cantemir din 13 martie 2023.

Intimatul Botnari Sergiu, fiind citat legal nu s-a prezentat. Pe parcursul examinării cauzei, în ordine de apel, executa pedeapsa penală în penitenciar, ulterior deși s-a eliberat, nu s-a mai interesat de soarta cauzei. Avînd în vedere faptul că, interesele intimatului sunt apărate de către avocata împuternicită Victoria Palencu, Completul de judecată, în temeiul art. 379 alin. (2) Cod de procedură civilă a dispus examinarea apelului în lipsa intimatului Botnari Sergiu.

Aprecierea instanței de apel.

Audiind explicațiile reprezentanților părților pe dosar, studiind materialele dosarului şi înscrisurile administrate, analizând legalitatea şi temeinicia hotărârii contestate, prin prisma argumentelor invocate în cererea de apel, Completul de judecată conchide că cererea de apel declarată de avocatul Valeriu Babenco în interesele Elenei Botnari, este neîntemeiată şi urmează a fi respinsă, cu menținerea hotărârii contestate a primei instanțe, din motivele ce succed.

În acord cu prevederile art. 385 lit. a) din Codul de procedură civilă *Instanţa de apel, după ce judecă apelul, este în drept să respingă apelul şi să menţină hotărârea primei instanţe.*

Articolul 130 alin.(1) Cod de procedură civilă statuează că *Instanța judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multe aspectual, completă, nepărtinitoare şi nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul şi interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege.*

În temeiul art. 240 alin.(1) Cod de procedură civilă *La deliberarea hotărârii, instanța judecătorească apreciază probele, determină circumstanțele care au importanță pentru soluționarea cauzelor, care au fost sau nu stabilite, caracterul raportului juridic dintre părți, legea aplicabilă soluționării cauzei și admisibilitatea acțiunii.*

Analiza pe care judecătorul o face în legătură cu motivele de fapt şi de drept, care i-au format convingerea în sensul unei anumite soluții trebuie să fie clară şi simplă, precisă, conchisă şi fermă, să aibă putere de convingere.

Suplimentar, Completul de judecată remarcă că, hotărârea este întemeiată, dacă în ea sunt expuse toate circumstanțele care au importanță la soluționarea cauzei și care au fost verificate în ședința de judecată multilateral, complet și au fost elucidate probele privind circumstanțele constatate ale cauzei. Concluziile privind circumstanțele de fapt ale cauzei se motivează în hotărâre prin probele enumerate în art.117 Codul de procedură civilă, iar în conformitate cu art.118 alin.(5) Codul de procedură civilă, instanța judecătorească (judecătorul) este în drept să propună părților și altor participanți la proces, după caz, să prezinte probe suplimentare și să dovedească faptele ce constituie obiectul probațiunii pentru a se convinge de veridicitatea lor.

În conformitate cu prevederile art.118 alin.(1)-(3) Codul de procedură civilă *Fiecare parte trebuie să dovedească circumstanțele pe care le invocă drept temei al pretențiilor şi obiecțiilor sale dacă legea nu dispune altfel. Partea care nu a exercitat pe deplin obligația de a dovedi anumite fapte este în drept să înainteze instanței judecătorești un demers prin care solicită audierea părții adverse în privința acestor fapte dacă solicitarea nu se referă la circumstanțele pe care instanța le consideră dovedite. Circumstanțele care au importanță pentru soluționarea justă a pricinii sunt determinate definitiv de instanța judecătorească pornind de la pretențiile şi obiecțiile părților şi ale altor participanți la proces, precum şi de la normele de drept material şi procedural ce urmează a fi aplicate.*

Iar, potrivit art.121 Codul de procedură civilă *Instanța judecătorească reține spre examinare şi cercetare numai probele pertinente care confirmă, combat ori pun la îndoială concluziile referitoare la existența sau inexistența de circumstanțe, importante pentru soluționarea justă a cazului.*

În temeiul art. 373 alin. (1), (2), (3) din Codul de procedură civilă *Instanţa de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referinţelor şi obiecţiilor înaintate, legalitatea şi temeinicia hotărârii atacate în ceea ce priveşte constatarea circumstanţelor de fapt şi aplicarea legii în primă instanţă. În limitele apelului, instanţa de apel verifică circumstanţele şi raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanţe, precum şi cele care nu au fost stabilite, dar care au importanţă pentru soluţionarea cauzei, apreciază probele din dosar şi cele prezentate suplimentar în instanţă de apel de către participanţii la proces. În cazul în care motivarea apelului nu cuprinde argumente sau dovezi noi, instanţa de apel se pronunţă în fond, numai în temeiul celor invocate în primă instanţă.*

Prin urmare, în limitele apelului, instanța de apel verifică circumstanțele și raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, precum și cele care nu au fost stabilite, dar care au importanță pentru soluționarea cauzei, apreciază probele din dosar și cele prezentate suplimentar în instanță de apel de către participanții la proces.

Astfel, instanța de apel, verificând legalitatea și temeinicia hotărârii primei instanțe, constată că, aceasta urmează a fi menținută, or, concluziile primei instanțe, expuse în hotărâre, sunt în corespundere cu circumstanțele cauzei și normele de drept material au fost aplicate corect.

Potrivit recomandărilor avizului nr.11 din 2008 al Consiliului Consultativ al Judecătorilor Europeni (CCJE) în atenţia Comitetului de Miniştri al Consiliului Europei privind calitatea hotărârilor judecătoreşti, o motivaţie şi o analiză clară sunt cerinţele fundamentale ale hotărârilor judecătoreşti şi un aspect important al dreptului la un proces echitabil.

Potrivit art.6 CEDO, instanței judecătorești îi este atribuită obligația de a efectua o examinare efectivă a motivelor, argumentelor și probelor părților, cu excepția cazului în care se apreciază relevanța acestora și fără a fi înțeleasă ca implicând un răspuns detaliat pentru fiecare argument (Van de Hurk vs Țările de Jos). Din interpretarea art.6 al CEDO, se reține că, pronunțarea de către instanțele judecătorești a unor hotărâri motivate constituie una dintre garanțiile dreptului fundamental la un proces echitabil și acesta presupune obligațiunea instanței judecătorești de a se expune în hotărârile contestate asupra tuturor cerințelor acțiunii, precum și argumentelor invocate de către părți întru, respectiv, admiterea sau respingerea acestora.

Astfel, Completul de judecată reiterează că, instanța de apel, potrivit regulilor unui proces echitabil, reținându-se rolul determinant al concluziilor sale, are obligația să examineze efectiv problemele esențiale care îi sunt supuse aprecierii și să nu se limiteze la însușirea motivelor instanței inferioare (Hirro Balani c. Spaniei, nr.18064/91 din 09.12.1994§27; Georgiadis c. Greciei nr.21522/93 din 29.05.1997§43).

Totodată, Completul de judecată consideră necesar să menționeze că nu va formula un răspuns detaliat pentru fiecare argument al apelantului, ci va analiza doar motivele decisive pentru soluționarea prezentei cauze (a se vedea Gard Ruiz vs Spania (Marea Cameră), 21 ianuarie 1999, parag.26, Moreira Fereira vs Portugalia (nr.2) (Marea Cameră), 11 iulie 2017, parag.84,98).

În opinia Completului, prima instanță a ținut cont de aceste deziderate și a adoptat o hotărâre bazată pe fundament temeinic și materialul probator administrat.

Completul constată că, prima instanţa a determinat corect raportul juridic dedus judecăţii, circumstanţele importante pentru soluţionarea cauzei au fost stabilite şi elucidate pe deplin, probelor prezentate a dat apreciere completă, obiectivă şi sub toate aspectele, iar hotărârea este legală şi întemeiată, adoptată cu respectarea drepturilor şi intereselor legale a participanților la proces.

Prin prisma probatoriului administrat în prezenta cauză, Completul de judecată a stabilit că, potrivit Certificatului de naștere seria *****, eliberat la data de 25 septembrie 2006, de către Primăria satului Porumbești, părinții copilului minor *****, născut la *****, IDNP *****, sunt: tatăl – Botnari Serghei, IDNP ***** și mama – Botnari Elena, IDNP *****. /f.d.9, volumul I/.

Potrivit certificatului de naștere seria *****, eliberat la data de 23 martie 2016, de către Primăria Porumbești, raionul Cantemir, părinții copilului minor *****, născut la *****, IDNP *****, sunt: tatăl – Botnari Serghei, IDNP ***** și mama – Botnari Elena, IDNP *****. /f.d.10, volumul I/.

Potrivit certificatului de naștere seria *****, eliberat la data de 06 decembrie 2021, de către Primăria Porumbești, raionul Cantemir, se atestă că părinții copilului minor *****, născut la *****, IDNP *****, sunt: tatăl – Botnari Serghei, IDNP ***** și mama – Botnari Elena, IDNP *****. /f.d.8, volumul I/.

La data de 06 octombrie 2021 s-a efectuat raport de vizită a familiei și s-a constatat că Elena este însărcinată. Nu sunt condiții de trai, soba este demolată. Fiul ***** a dispărut de acasă și nu este de găsit. /f.d. 52, volumul I/.

La data de 02 noiembrie 2021 s-a efectuat raport de vizită a familiei și s-a constatat că Elena este însărcinată. Nu au lemne de foc, soba este demolată, nu este de mâncare. Acasă nu era nimeni, nu a răspuns la telefon. /f.d. 51, volumul I/.

La data de 11 noiembrie 2021 s-a efectuat raport de vizită a familiei și s-a constatat că soțul a data fosc soției sale, ultima fiind transportată de urgență la spital. Soțul a fost dus la poliție, iar copii mici duși la bunica ân satul vecin. /f.d.49, volumul I/.

La data de 25 noiembrie 2021 s-a efectuat raport de vizită a familiei și s-a constatat că ***** fiind în stare de ebrietate a sustras bunuri dintr-un magazin care au fost identificate de poliție ulterior. /f.d.47, volumul I/.

La data de 02 decembrie 2021 s-a efectuat raport de vizită a familiei și s-a constatat că ***** lipsește de acasă de câteva zile, iar mama refuză să anunțe poliția de acest fapt. /f.d.46, volumul I/.

La data de 20 decembrie 2021 s-a efectuat raport de vizită a familiei și s-a sus lemne de foc și i s-a recomandat să aibă grijă de copii și să se angajeze în cîmpul muncii. /f.d.44, volumul I/.

La data de 28 decembrie 2021 s-a efectuat raport de vizită a familiei și s-a constatat că la domiciliul a fost găsită mama în stare de ebrietate, care consuma alcool cu mai multe persoane. S-a dus discuții cu mama și ultima a depus obligație să nu mai consume alcool și să îngrijească de copii, dar l-a încălcat deja. /f.d.43, volumul I/.

La data de 11 ianuarie 2021 s-a efectuat raport de vizită a familiei pentru a lua declarație în legătură cu fiul ***** care nu frecventează școala mai bine de 1 lună. /f.d.42, volumul I/.

La data de 20 ianuarie 2021 s-a efectuat raport de vizită a familiei și s-a constatat că la domiciliul a fost găsită mama în stare de ebrietate, care consuma alcool cu bunica copiilor. A fost telefonat Primarul și asistentul medical a anunțat polițistul de sector și s-a invitat ambulanța. Copii au fost duși la spitalul din or. Cantemir. /f.d.41, volumul I/.

La data de 21 ianuarie 2022, ca urmare a emiterii Dispozițiilor primarului Primăriei satului Lărguța din 21 ianuarie 2022, existând pericol iminent pentru viața și sănătatea copiilor, primarul Primăriei satului Lărguța, Dogaru Viorel a sesizat Procuratura raionului Cantemir în vederea luării măsurilor de rigoare. /f.d.14, volumul I/.

Prin Dispozițiile primarului Primăriei satului Lărguța cu nr. 02/i, 03/i și 04/i din 21 ianuarie 2022, s-a dispus permiterea petrecerii evaluării inițiale în familia Botnari Serghei, a. n. *****, în legătură cu scoaterea de urgență copiilor minori *****, a. n. *****, *****, a. n. ***** și *****, a. n. *****. /f.d.16, 17, 18, volumul I/.

Potrivit evaluării inițiale a situației copilului din 21 ianuarie 2021, s-a stabilit că mama este consumatoare de alcool, nu sunt lemne pentru a face focul, în casă deseori sunt persoane străine și se consumă alcool, casa este foarte mică și nu există spațiu pentru familie. /f.d.33-37, 38-40 volumul I/.

Prin Dispozițiile primarului Primăriei satului Lărguța cu nr. 06/n, 07/n și 08/n din 21 ianuarie 2022, s-a dispus permiterea luării din familia Botnari Serghei, a. n. *****, a copiilor minori *****, a. n. *****, *****, a. n. ***** și *****, a. n. *****. /f.d.22, 23, 24, volumul I/.

Prin Dispozițiile primarului Primăriei satului Lărguța cu nr. 09/n, 10/n și 11/n din 21 ianuarie 2022, s-a dispus plasarea de urgență a copiilor minori *****, a. n. *****, *****, a. n. ***** și *****, a. n. ***** în Serviciul de tip familial din cadrul Direcției Asistență Socială și Protecției a Familiei a Consiliului raional Cantemir. /f.d.19, 20, 21, volumul I/.

Potrivit Rapoartelor de evaluare a situației familiei, la data de 09 decembrie 2021 a fost oferit ajutor material în mărime de 3166 lei. /f.d.60, volumul I/.

Prin Ordinele cu nr. 24 din 13 decembrie 2021 s-a decis oferirea ajutorului bănesc la suma de 3166 lei, ordinul cu nr. 25 din data de 13 decembrie 2021 s-a decis oferirea ajutorului bănesc la suma de 3168 lei, și ordinul cu nr. 26 din data de 13 decembrie 2021 s-a decis oferirea ajutorului bănesc la suma de 3166 lei. /f.d.69, 70, 71, 72, volumul I/.

La data de 02 februarie 2022, reprezentantului reclamantei Primăria satului Lărguța, raionul Cantemir, Dogaru Viorel a înaintat în cadrul Judecătoriei Cahul, sediul Cantemir, cererea de chemare în judecată către Botnari Elena și Botnari Serghei, intervenient accesoriu Direcția Asistență Socială și Protecție a Familiei Cantemir, cu privire la decăderea din drepturile părintești, prin care a solicitat admiterea cererii de chemare in judecată, decăderea din drepturile părintești a pârâților, Botnari Elena, născută la ***** și Botnari Serghei, născut la *****, față de copiii *****, născut la *****, *****, născut la ***** și *****, născut la *****.

Fiind învestită cu soluționarea cauzei în fond, prin hotărârea din 13 martie 2023, Judecătoria Cahul, sediul Cantemir a admis acțiunea și a decăzut din drepturile părintești pe Botnari Elena și Botnari Serghei din drepturile părintești în privința copiilor minori *****, născut la *****, *****, născut la *****, ***** născut la *****.

În susținerea soluției adoptate, instanța de fond a reținut că părinții nu au manifestat îngrijorarea așteptată de la ei și inerentă unui părinte, căruia îi pasă de copil, cu privire la întreținerea, alimentația, educația și dezvoltarea acestora și nu a ținut cont de drepturile și obligațiiile acestora, lipsă de responsabilitate minimă necesară copiilor minori care au ating pragul de gravitate care a constituit temei de decăderea acestora din drepturile părintești.

În cadrul instanței de apel, la cererea Elenei Botnari, s-a oferit posibilitate apelantei să prezinte probe în vederea susținerii cererii de apel și să demonstreze că condițiile de trai sunt adecvate, ultima poate fi reîncadrată în drepturile părintești, fiind prezentat Contractul de chirie din 01 aprilie 2026, încheiat între Botnari Elena avînd calitatea de arendaș/chiriaș și Leu Victor, în calitate de arendator (ruda prin afinitate). (f.d.61-63, vol. II).

Fiind solicitat de către Curtea de Apel Sud evaluarea condițiilor de trai ale familiei Botnari Elena și situația copiilor minori, autoritatea tutelară a prezentat Ancheta socială. Evaluare inițială din 14 aprilie 2026, potrivit căreia membrii comisiei au cercetat condițiile de trai ale familiei Botnari Elena, domiciliată în ***** și a constat că, casa la sol are 3 odăi, suprafața locativă 48 m/2, pămînt agricol 0, 29797 ha, bunuri 1-frigider, televizor nu deține nici mașină de spălat. Condiții: conectare la rețeaua de gaze butelii, energie termică soba cu lemne, energie electrică da, apa fîntîna în stradă. Starea igienico-sanitară a spațiului locativ **nu** corespunde normelor igienice, întrucît în locuință se desfășoară lucrări de reparație capitală. Conform declarațiilor doamnei Elena, venitul acesteia este constituit din mijloace financiare provenite de peste hotare, transmise prin intermediul cumnatei, Leo Veronica, în sumă aproximativ de 5000 lei lunar. Patologii familiale nu au fost depistate. Conform declarațiilor doamnei Elena, familia se confruntă cu dificultăți în finalizarea lucrărilor de reparație a locuinței.

Potrivit concluziilor, locuința în care domiciliază temporar nu constituie proprietate personală. La momentul evaluării, în spațiul locativ se desfășoară lucrări de reparație curentă, fapt ce determină condiții de trai necorespunzătoare, inclusiv pentru creșterea și îngrijirea copiilor minori. Conform declarațiilor doamnei Elena, aceasta **nu** locuiește permanent în satul ***** pe durata efectuării lucrărilor de reparație, aflîndu-se temporar în orașul Cahul. (f.d.68, vol.II)

Potrivit Raportului de evaluare a situației copilului ***** plasat în Serviciul de tutelă/curatelă și în custodie din 25 martie 2026 mediul în care copilul crește și se dezvoltă corespunde și este adaptat vîrstei. Tutorele este responsabil și implicat în tot procesul de educare și dezvoltare a copilului. (f.d.69, Vol.II).

Potrivit Raportului de evaluare a situației copilului*****plasat în Serviciul de tutelă/curatelă și în custodie din 25 martie 2026, mediul oferit de tutore influențează pozitiv la recuperarea copilului. Copilul se simte protejat. Se recomandă menținerea mediului favorabil pentru dezvoltarea copilului. (f.d.70, Vol.II).

Potrivit Caracteristicii psihologice, eliberată pe numele lui*****la 15 aprilie 2026 de către psihologul în cadrul DPCF a STAS Cantemir, Marina Casian, se recomandă continuarea susținerii emoționale prin asigurarea unui mediu familial stabil. Includerea copilului într-un program de consiliere psihologică în vederea diminuării stării de anxietate. (f.d.71, Vol.II).

Potrivit Raportului de evaluare a situației copilului*****plasat în Serviciul de tutelă/curatelă și în custodie din 15 aprilie 2026, la moment copilul crește și se educă într-un mediu familial stabil. Tutorii asigură pe deplin domeniile de bunăstare a copilului și necesitățile specifice ale acestuia. Din discuția cu copilul acesta nu dorește să o vadă pe mama sa biologică. (f.d.72, Vol.II).

Potrivit Raportului de evaluare a situației copilului ***** plasat în Serviciul de tutelă/curatelă și în custodie din 15 aprilie 2026, copilul se dezvoltă într-un mediu familial sigur și protector, precum și condiții favorabile pentru o evoluție armonioasă pe pan fizic, emoțional și social. (f.d.73, Vol.II).

Audiată în ședința de apel, Botnari Elena a declarat că a depus mai multe cereri pentru a vizita copii însă a fost refuzată și în această perioadă nu a reușit să își viziteze copii.

Reprezentanta autorității tutelare a solicitat anexarea materialele cauzei civile răspunsul la cererea apelantei cu nr. 274 din data de 26 martie 2026, potrivit căruia i se explică refuzul de ai se permite întrevederea cu minorii și anume faptul că în cadrul vizitei din luna iulie,*****a declarat că a **fost abuzat sexual de ***** *****, fără ca mama să întreprindă careva măsuri corespunzătoare. Procuratura a inițiat cauză penală pe acest fapt. La sfîrșitul lunii iulie 2025 s-a efectuat expertiza medico-legală, iar la data de 19 martie 2026 a fost audiat minorul în condiții speciale. În prezent minorul suferă de o traumă psiho-emoțională care afectează grav viața, sănătatea și comportamentul minorului. Din motiv că la ziua plasării minorului avea doar 2 luni de zile, întrevederea cu mama nu este benefică pentru starea emoțională a acestuia. /f.d.59, 60, volumul II/.

Completul de judecată reține că, decăderea din drepturile părintești reprezintă o măsură particulară de avengură, în urma căreia părintele este privat de viața sa de familie cu copilul și este incompatibilă cu scopul reuniunii lor. Astfel, de măsuri trebuie să fie întreprinse doar în circumstanțe excepționale și pot fi justificate doar dacă ele sunt motivate de o cerință de prim rang aferentă interesului superior al copilului. Pentru identificarea interesului superior al copiilor într-un caz particular trebuie să se țină cont de două aspecte: în primul rând, este în interesul suprem al copilului ca legăturile sale cu familia să fie păstrate, cu excepția cazurilor în care familia s-a dovedit a fi extrem de nepotrivită și în al doilea rând, este în interesul superior al copilului ca acesta să se dezvolte într-un mediu sigur și liniștit (Neulinger și Shuruk, hotărâre din 6 iulie 2010, § 136, și R. și H. v. Regatul Unit al Marii Britanii, hotărâre din 31 mai 2011, § 73-74).

Dreptul la respectarea și ocrotirea vieții de familie este consacrat în art. 28 și 48 din Constituție, în art. 8 CEDO și art. 17 din Pactul internațional cu privire la drepturile civile și

politice. Acest drept nu comportă un caracter absolut, orice imixtiune trebuie prevăzută de lege, să fie justificată de un scop legitim, să fie proporțională cu situația care a determinat-o și să nu atingă existența dreptului în sine.

Potrivit art. 9 din Convenția cu privire la drepturile copilului, *Statele părți vor veghea ca nici un copil să nu fie separat de părinții săi împotriva voinței acestora, exceptând situația în care autoritățile competente decid, sub rezerva revizuirii judiciare și cu respectarea legilor și a procedurilor aplicabile, că această separare este în interesul suprem al copilului. O astfel de decizie poate deveni necesară în cazuri particulare, cum ar fi, de exemplu, în cazul copiilor maltratați sau neglijați de părinți.*

În jurisprudența sa, Curtea Europeană a menționat că pentru un părinte și copilul său a fi împreună reprezintă un element fundamental al vieții de familie, chiar dacă relația între părinți a fost ruptă (Elsholz v. Germania, hotărâre din 13 iulie 2000, §43). Măsurile ce implică decăderea din drepturile părintești ar trebui să fie aplicate numai în circumstanțe excepționale și pot fi justificate doar dacă sunt motivate de o cerință imperativă care se referă la interesele copilului (M.D. și alții v. Malta, hotărâre din 17 iulie 2012, §76).

Codul familiei reglementează detaliat această procedură, stabilind prin art. 67 Cod familiei, că ***părinții pot fi decăzuți din drepturile părintești dacă:*** *a)* ***se eschivează de la exercitarea obligațiilor părintești,*** *inclusiv de la plata pensiei de întreținere; b) refuză să ia copilul din maternitate sau dintr-o altă instituție curativă, educativă, dintr-o instituție de asistență socială sau alta similară; c)* ***fac abuz de drepturile părintești;*** *d) se comportă cu cruzime față de copil, aplicând violența fizică sau psihică, atentează la inviolabilitatea sexuală a copilului; e)* ***prin comportare amorală, influențează negativ asupra copilului;*** *f) suferă de alcoolism cronic sau de narcomanie; g) au săvârșit infracțiuni premeditate contra vieții și sănătății copiilor sau a soțului; precum și* ***h) în alte cazuri când aceasta o cer interesele copilului.***

Dat fiind că măsura de decădere din drepturi părintești este una radicală, legea impune o rigoare procedurală deosebită, stabilită la art. 68 alin. (1)-(4) Cod familiei, decăderea din drepturile părintești are loc numai pe cale judecătorească.

Acțiunea privind decăderea din drepturile părintești poate fi pornită de celălalt părinte, tutorele copilului, autoritatea tutelară teritorială. Cererea privind decăderea din drepturile părintești se examinează cu participarea obligatorie a autorității tutelare teritoriale. (4) Instanța judecătorească este obligată să transmită, în termen de trei zile din momentul când hotărârea privind decăderea din drepturile părintești a rămas definitivă, o copie a acesteia organului stare civilă din raza teritorială a instanței.

Astfel, Completul de judecată reține că, apelanta Botnari Elena a manifestat o conduită grav deficitară în exercitarea drepturilor și obligațiilor părintești, caracterizată prin neglijență severă și incapacitate de a asigura un mediu familial adecvat creșterii și dezvoltării minorilor, fapt ce se confirmă prin rapoartele de vizită în familie, întocmite pentru perioada anilor 2021 și vizita din 2016, fiind cu concluzii negative. Potrivit rapoartelor de vizită în familie pentru perioada de referință, se atestă că, condițiile de trai la domiciliul apelantei nu sunt adecvate pentru creșterea copiilor minori, mama a făcut abuz de băuturi alcoolice, ceea ce a fost confirmat și în ședința de judecată în instanța de apel, de către reprezentantul Direcției Generale Asistență Socială și Protecție a Familiei Cantemir, fapt care nu a fost negat de apelantă.

Din probele materiale cercetate în cadrul cadrul ședințe de judecată, rezultă faptul că, Botnari Elena nu a fost angajată oficial în cîmpul muncii, nu avea un venit stabil pentru creșterea și educarea copiilor, făcea abuz de alcool. Locuind în familia biologică copii *****,*****și ***** deseori rămîneau fără supraveghere părintească, fiind neglijați alimentar,

medical și vestimentar, fiind sesizară procuratura și de un abuz sexual între frați, fapt neglijat de mamă.

Este de notat că, statul, prin obligațiile sale pozitive a acordat ajutor materiale familiei Botnari, fapt ce se confirmă prin probele anexate la materialele cauzei civile, însă familia nu a gestionat eficient ajutorul material în vederea utilizări pentru necesitățile minorilor.

Deși în cadrul ședinței de apel, Botnari Elena a menționat că, de aproximativ 4 ani nu mai consumă alcool, a fost peste hotarele țării și a muncit, la moment are o casă luată în chirie potrivit contractului de chirie din 01 aprilie 2026, totuși, conform concluziilor anchetei sociale din 14 aprilie 2026 privind evaluarea inițială a condițiilor locative și sociale a familiei Botnari Elena, rezultă că, Botnari Elena, s-a stabilit cu traiul temporar în *****, începînd cu data de 01.04.2026, în baza unui contract de locațiune. În prezent locuiește singură, nu este încadrată în cîmpul muncii. Locuința în care domiciliază temporar nu constituie proprietate personală. La momentul evaluării, în spațiul locativ se desfășoară lucrări de reparație curentă, fapt ce determină condiții de trai necorespunzătoare, inclusiv pentru creșterea și îngrijirea copiilor minori.

Totodată, ținînd cont de rapoartele de evaluare a situației copiilor ***** și ***** plasați în Serviciul de tutelă/curatelă și în custodie, care susține că, mediul în care copilul crește și se dezvoltă corespunde și este adaptat vîrstei. Tutorele este responsabil și implicat în tot procesul de educare și dezvoltare. Copilul se simte protejat. Se recomandă menținerea mediului favorabil pentru dezvoltarea copilului. Din discuțiile purtate cu minorul*****acesta nu dorește să o vadă pe mama sa biologică.

Din caracteristica psihologică a minorului *****, efectuată la 15 aprilie 2026, efectuată de psihologul Marina Casian, rezultă că,*****prezintă stări intense de neliniște, agitație precum și teama de abandon din partea tutorilor. Copilul comunică că îi este teamă că v-a fi luat înapoi de mama biologică și fratele său mai mare care l-au făcut să sufere.

Toate aceste circumstanțe demonstrează cu certitudine că, apelanta Botnari Elena, a manifestat, pe o perioadă îndelungată, o conduită incompatibilă cu exercitarea corespunzătoare a drepturilor și obligațiilor părintești, concretizată prin neglijarea minorilor, consum de alcool și lipsa asigurării unor condiții de trai adecvat, și în urma circumstanțelor de fapt constatate s-a stabilit cu certitudine că, aflarea atât a minorului *****, născută la *****, cât și a minorului*****născut la *****, în familia lor biologică, reprezintă un pericol pentru sănătatea, educarea și dezvoltarea lor fizică și spirituală.

Completul de judecată consideră necesar de menționat că, potrivit alin. (2), art. 60 Codul familiei, părinții poartă răspundere pentru dezvoltarea fizică, intelectuală și spirituală a copiilor și au prioritate la educația lor față de oricare alte persoane.

Norma legală invocată stabilește că, pe lângă întreținerea copiilor în sfera obligațiilor părintești intră și obligația să-i asigure copiilor dezvoltare fizică, intelectuală și spirituală.

În cazul din speță, prin probe concrete s-a demonstrat că, apelanta Botnari Elena **nu a respectat obligațiile sale părintești** ce țin de educarea și dezvoltarea fizică, intelectuală și spirituală a copiilor minori *****, născută la *****, *****născut la *****cît și *****, obligații prescrise prin norma legală imperativă.

În ceea ce privește argumentul apelantului referitor la faptul că Botnari Elena dorește să-și exercite atribuțiile părintești, regretă de cele comise, la moment nu mai consumă alcool, a realizat gravitatea situației, în continuare dorește să exercite drepturile părintești și nu dorește lipsirea acestor drepturi, instanța de apel nu ignoră manifestarea de regret și declarațiile apelantei privind schimbarea conduitei sale, precum și susținerea că în prezent nu mai consumă alcool,

însă aceste împrejurări, prin ele însele, nu sunt suficiente pentru a conduce la admiterea apelului și la înlăturarea măsurii dispuse de prima instanță.

Exercitarea drepturilor părintești presupune nu doar o voință declarată de implicare în creșterea minorilor, ci și existența unor condiții obiective stabile și a unor garanții concrete că interesul superior al copilului va fi protejat în mod efectiv. Simpla afirmare a dorinței de a relua exercitarea atribuțiilor părintești nu poate prevala asupra constatărilor rezultate din ansamblul probator administrat în cauză.

Instanța reține că măsura decăderii din exercițiul drepturilor părintești a fost dispusă ca urmare a unor deficiențe grave și de durată în exercitarea rolului parental, iar redresarea situației necesită o perioadă de stabilitate, probe obiective privind schimbarea condițiilor de viață și existența unei capacități reale de îngrijire a minorilor, elemente care nu au fost dovedite în cauză.

În acest context, regretul exprimat și intenția de a se implica în viitor în creșterea copiilor reprezintă elemente de ordin subiectiv, insuficiente pentru a înlătura concluziile primei instanțe și pentru a demonstra că interesul superior al minorilor ar fi asigurat în mod corespunzător prin restituirea imediată a drepturilor părintești.

De asemenea, împrejurarea că apelanta a închiriat o locuință în mediul rural și se află în proces de reparații, nu echivalează cu asigurarea unor condiții de locuit corespunzătoare nevoilor minorilor. Din probe rezultă că imobilul nu oferă în prezent condiții adecvate de trai, fiind în curs de amenajare, aspect care confirmă lipsa unui cadru stabil și sigur pentru creșterea copiilor. Mai mult, nu există o certitudine clară că apelanta va locui anume în această locuință în viitor, așa cum din declarațiile sale, este o casă a unei rude și lipsește certitudinea că acest înscris nu este utilizat doar pentru a duce instanța în eroare.

Totodată, instanța reține că apelanta nu realizează venituri stabile și nu este încadrată în muncă, ceea ce ridică serioase dubii cu privire la capacitatea acesteia de a asigura întreținerea materială și nevoile de bază ale minorilor pe termen mediu și lung. Lipsa unui venit constant reprezintă un element esențial în aprecierea aptitudinii de exercitare a drepturilor părintești.

Completul de judecată consideră necesar de menționat că, potrivit practicii judiciare naționale, criteriul de bază în toate litigiile de familie în care sunt implicați copii minori îl reprezintă principiul asigurării și promovării cu prioritate a interesului superior al copilului.

Principiul respectiv, este stipulat și în jurisprudența relevantă a Curții Europene a Drepturilor
Omului care stipulează că, examinarea elementelor care servesc cel mai bine intereselor copilului este întotdeauna de o importanță fundamentală, interesul copilului trebuie considerat ca fiind primordial și că doar un comportament deosebit de nedemn poate determina ca o persoană să fie privată de drepturile părintești în interesul superior al copilului (cauza Johansen împotriva Norvegiei din 07 august 1996, pct. 64; Gnahore împotriva Franței, nr. 40.03/98, pct. 98). Completul de judecată consideră că, prin probele prezentate în cadrul prezentei cauze civile s-a demonstrat existența unui comportament deosebit de nedemn din partea apelantei Botnari Elena, față de exercitarea obligațiilor sale părintești față de copiii minori *****, născut la *****, cât și a minorului*****născut la *****. Or, s-a stabilit cu certitudine că, apelanta Botnari Elena prin neexercitarea obligațiilor sale părintești față de copiii minori, a pus în pericol sănătatea și viață acestora.

În contextul situației de fapt constatată, Completul de judecată consideră întemeiat raționamentul primei instanțe cu privire la admiterea pretenției din cererea de chemare în judecată depusă de Primăria satului Lărguța cu privire la pretenția privind decăderea din drepturile părintești a mamei Botnari Elena.

Dispunând respingerea cererii de apel, Completul de judecată reține că argumentele invocate de apelanta Botnari Elena nu răstoarnă concluziile instanței de fond și nu demonstrează aplicarea eronată a normelor de drept material sau procesual. Criticile formulate reprezintă, în esență, o reinterpretare subiectivă a circumstanțelor cauzei și a probelor administrate, fără a fi susținute prin probe pertinente și concludente care ar justifica casarea hotărârii atacate.

În așa împrejurări, Completul de judecată reiterează că, concluziile primei instanţe sunt întemeiate şi legale, în concordanță cu prevederile art. 239 din Codul de procedură civilă, hotărârea urmează a fi menținută cu respingerea cererii de apel, ca fiind neîntemeiată.

Or, chiar și în cazul în care apelanta nu a putut convinge instanța de apela asupra netemeiniciei cererii de apel, ultima este în drept să depună o acțiune în instanța de judecată privind restabilirea în drepturile părintești după ce va demonstra schimbarea circumstanțelor care au dus la decăderea din drepturile părintești.

Sintetizând cele detaliate mai sus, statuând cu certitudine că argumentele părții apelante sunt neîntemeiate, iar hotărârea instanţei de fond este legală și întemeiată, Completul de judecată conchide a respinge cererea de apel și de a menține hotărârea contestată.

Cu privire la încasarea cheltuielilor de judecată la depunerea cererii de chemare în judecată.

În conformitate cu art. 82 din Cod de procedură civilă, *cheltuielile de judecată se compun din taxa de stat, taxa de timbru şi cheltuielile de judecare a cauzei.*

În conformitate cu art. 83 alin. (1), (3) din Cod de procedură civilă, *taxa de stat este o sumă de bani care se percepe, în temeiul legii, de către instanța judecătorească în beneficiul statului de la persoanele în ale căror interese se exercită actele procedurale de judecare a cauzei civile sau cărora li se eliberează copii de pe documente din dosar.*

Completul de judecată constată că, acțiunea a fost introdusă până la intrarea în vigoare a Legii taxei de stat nr. 213 din 31 iulie 2023 și astfel, taxa de stat pentru prima instanță de la care a fost scutit reclamantul, urmează să fie calculată conform prevederilor Legii taxei de stat nr. 1216 din 03 decembrie 1992 și conform art. 3 lit. e) din această Lege constituie 100 lei.

Ținând cont de faptul că, Primăria satului Lărguța, raionul Cantemir a fost scutită de la plata taxei de stat la depunerea cererii de chemare în judecată în temeiul legii, Completul de judecată consideră necesar de încasat de la Botnari Elena și Botnari Sergiu în beneficiul statului, taxa de stat în sumă de 100 lei de la fiecare separat, de la achitarea cărei a fost scutită prin lege reclamantul Primăria satului Lărguța, raionul Cantemir la depunerea cererii de chemare în judecată, fapt omis de prima instanță la emiterea hotărârii.

Or, conform art. 98 alin. (1) din Cod de procedură civilă, *cheltuielile aferente judecării cauzei, suportate de instanța judecătorească, precum și taxa de stat, de a căror plată reclamantul a fost scutit, se încasează la buget de la pârât proporţional părții admise din acțiune dacă pârâtul nu este scutit de plata cheltuielilor de judecată. În acest caz, taxa de timbru se încasează în contul instanței judecătoreşti de la pârât, dacă pârâtul nu este scutit de plata acesteia.*

Conducându-se de prevederile art. art. 385 lit. a), 389-390 Cod de procedură civilă, Completul de judecată,

D E C I D E :

Se respinge, apelul declarat de avocatul Babenco Valeriu în interesele Elena Botnari.

Se menține, hotărârea Judecătoriei Cahul, sediul Cantemir din 13 martie 2023, pronunțată în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Primăria satului Lărguța raionul Cantemir către Botnari Elena și Botnari Serghei, intervenientul accesoriu DASPF Cantemir cu privire la decăderea din drepturile părintești față de copii minori.

Se încasează, de la Botnari Elena și Botnari Serghei în beneficiul statului, taxa de stat în sumă de 100 (una sută) lei, de la fiecare separat, de la care a fost scutit reclamantul la depunerea cererii de chemare în judecată.

Decizia este definitivă, dar cu drept de recurs la Curtea Supremă de Justiție, în termen de 2 luni de la comunicare deciziei integrale.

Preşedintele completului de judecată, judecătorul Evgheni BANCOV

Judecătorii Andrei SCRIPCENCO

Inga GORLENCO